

Fig. 46.
Den britiske Soldatergrav, Bispebjerg, indviet 5. maj 1950 ved besøg af efterladte slægtninge.
Foto: Nord. presse.

De engelske soldatergrave på Bispebjerg kirkegård

Kirkegårdsinspektør O. Bjørn

På Bispebjerg kirkegård findes der (foruden de danske soldatergrave fra 29/8 1943 og gravene med de frihedskæmpere, der satte livet til omkring 5/5 1945 samt de politifolk, der blev taget af tyskerne den 19/9 1944, og som døde i koncentrationslejrene i Tyskland, jvnf. VK. XVI pag. 123—26) i samme afdeling og række nogle grave med *allierede flyvere*, som blev skudt ned over Sjælland.

Fig. 47.
Den britiske Soldatergrav, Bispebjerg kirkegård, København.
Foto: J. Th. 1949.

Det var ikke tilfældigt, at disse engelske soldater fik deres sidste hvilested her; det var nemlig et krav fra den tyske militærmagt, at disse engelske flyvere skulle begravnes i samme afdeling og række, hvor man var begyndt at begrave tyske soldater. Til at begynde med var kravet, at de skulde begravnes mellem Værnemagtens soldater, men ved forhandling fik man dog tilladelse til at begrave de engelske flyvere samlet i den modsatte ende af dobbeltrækken.

De blev alle begravet med militær honor fra Værnemagtens side; der mødte en tysk præst, som foretog jordpåkastelsen, og seks tyske soldater til at bære kisten, samt en deling på 8—10 mand til at skyde æressalut over graven. Ligeledes var den schweiziske konsul i København til stede, idet han repræsenterede England under krigen.

Til at begynde med blev hver grav af Værnemagten forsynet med et trækors af samme type som de kors, der stod på de tyske soldatergrave, men den tysksprogede inskription lød som regel på »ukendt flyver« samt dato, af hvilken sidste man kunne læse lokal krigshistorie. Senere har den engelske krigsgravskommission, ved at undersøge gravene (navnlig ved tandaftryk på de afdøde) kunnet identificere de begravede.

Efter kapitulationen blev de tyske trækors naturligvis strax fjernet, og hver grav blev forsynet med de af den engelske krigergravskommission forordnede hvide metalkors. Disse blev derefter i 1948/49 for størstedelen ombyttet med de for engelske soldatergrave fastsatte *Head Stones*, som anvendes ved alle britiske soldatergrave over hele verden.

Soldatergravene har som baggrund det areal, hvori de tyske soldater i sin tid blev begravet; men disse sidste er flyttet til Vestre kirkegård, og arealet omkring de allieredes grave har derefter fået en kraftig beplantning med blomstrende træer

og buske, der danner en virkningsfuld ramme om det og en god baggrund for det mindesmærke (*the Cross of Sacrifice*), som nu også er rejst der. Selve området er indhegnet med en kraftig hæk af *thuja occidentalis* på de tre sider, og langs for-siden, der ligger ud til en tre meter bred vej, er plantet en lav hæk af *berberis dul-cis nana*; området er dækket med et græs-tæppe, hvori de enkelte grave er placeret i to rækker på hver side med en flise-gang i midten, førende op til det nævnte kors, foran hvilket der er et bed, som fra Københavns begravelsesvæsens side bliver holdt med årstidens blomster; om vinteren er gravene dækket med et tæppe af gran.

På de særlige mindedage for friheds-kampen i Danmark (9/4, 5/5, 29/8 og 19/9) smykkes disse grave ligesom de danske soldater- og politigrave med høje terra-cottavaser med årstidens blomster.

Arbejdet med pasningen af de engelske soldatergrave udføres af kirkegården og udgiften afholdes af Københavns magistrat.

På fem-års-dagen for Danmarks befrielse, den 5. maj 1950, blev denne grav-plads indviet under stor højtidelighed. Til denne lejlighed havde statsminister *Hans Hedtoft* under et besøg i England invite-ret pårørende til dem, der lå begravet på Bispebjerg og Svinø kirkegårde, hertil, og disse mødte frem i et antal af 80. Der udspilledes gribende scener, når de efter-ladte fandt deres kæres navne, og når de nedlagde blomster på deres grave. De højeste diplomatiske myndigheder var repræsenteret, og fra et britisk orlogs-fartøj mødte admiralen.

Mens således de britiske soldaterbegrav-velser på Svinø i Sydsjælland og på Bispebjerg nu er færdige, er flere andre tilsvarende begravelsespladser på andre kirkegårde endnu ikke monteret med de normerede Head Stones og særlige sym-boler, men det ventes, at dette vil ske i løbet af 1950.

Fig. 48.
Flammekasteren
»Standard«.

Moderne ukrudtsbekæmpelse

Stiftsgartner E. Qvist

Det er fra meget sagkyndig side blevet spået, at om 3—4 år eksisterer begrebet »lugekone« ikke mere. Man mener, at til den tid findes der så mange forskellige kemiske og fysiske bekæmpelsesmidler,

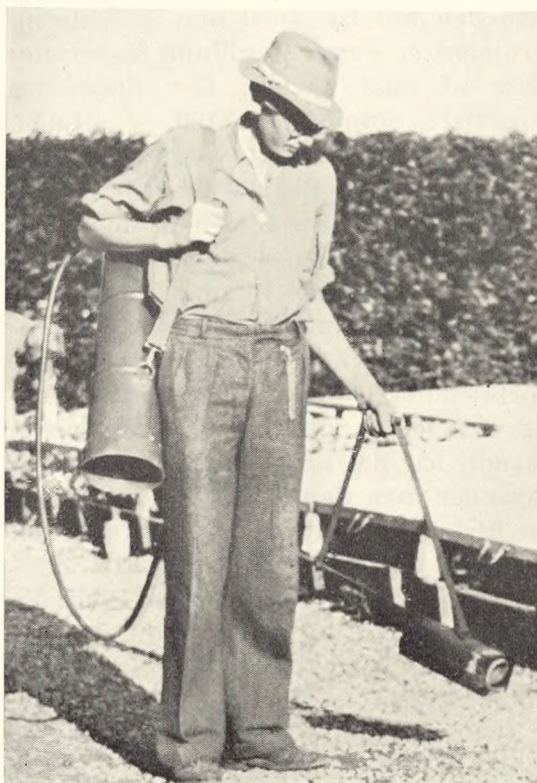

Fig. 49.
Flammekasteren
»Standard«.